

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การศึกษาเป็นกลไกพื้นฐานในการพัฒนาคนและเป็นกระบวนการที่สังคมหวังพึ่งพาให้เป็นเครื่องมือในการเตรียมคนและสังคมให้พร้อมที่จะรับการเปลี่ยนแปลงเพื่อการพัฒนาประเทศอย่างมีประสิทธิภาพ ในขณะที่อีกหลายประเทศได้เล็งเห็นถึงความสำคัญพร้อมกับทุ่มเทพยายามเพื่อปรับปรุงการศึกษาให้เข้ากับสภาวะและสภาพชีวิตสมัยใหม่แต่ปรากฏว่า การศึกษาในฐานะคลังปัญญาของสังคมไทยกับถูกมองข้ามและสิ่งที่ทำให้คนเป็นคนที่ไม่สมบูรณ์ได้นั้นก็คือกระบวนการทางการศึกษา ให้นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจและมีทักษะการจัดการกระบวนการเรียนรู้เพื่อการศึกษาค้นคว้าตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตผู้บริหารมีอาชีพนั้นจะต้องทำให้โรงเรียนสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้ดีมีคุณภาพเป็นที่น่าพอใจแก่ผู้ปกครองผู้บริหารโรงเรียนทุกแห่ง จำเป็นจะต้องเปิดโอกาสให้หลายฝ่ายมีส่วนร่วมกำกับ ดูแล สนับสนุน พร้อมกับให้มีบทบาทในการกำหนดทิศทางการจัดการศึกษา

ในยุคโลกาภิวัตน์การบริหารกิจการใด ๆ ที่เกี่ยวกับสาธารณะ มีความจำเป็นต้องอาศัยผู้บริหารมืออาชีพ จึงจะทำให้ธุรกิจต่าง ๆ เหล่านั้นดำเนินไปด้วยดีและบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ ทั้งนี้เพราะการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจ สังคมและความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี เป็นไปอย่างรวดเร็วอย่างไร้พรมแดนและกระทบกระเทือนไปทุกประเทศทั่วโลก แนวทางพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มาตรา 53 ได้กำหนดให้ผู้บริหารระดับเขตพื้นที่การศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษาจะปฏิบัติหน้าที่ได้ต้องได้รับอนุญาตประกอบวิชาชีพการบริหารการศึกษา ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่องค์กรวิชาชีพครูผู้บริหารสถานศึกษา และผู้บริหารการศึกษากำหนด ซึ่งจะต้องเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพชั้นสูง (ธีระ รุญเจริญ, 2553 : 13) นั่นคือ จะต้องเป็นผู้บริหารมืออาชีพ

ดังนั้น ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School Based Management : SBM.) การประกันคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา การบริหารโดยองค์คณะบุคคล การประเมินภายในและการประเมินภายนอก การที่จะดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพประสิทธิผล ผู้บริหารโรงเรียน

จะต้องเป็นมืออาชีพและเป็นผู้นำทางวิชาการ ซึ่งจำเป็นต้องมีวิชาการเนื่องจากงานวิชาการเกี่ยวข้องกับหลักสูตรการจัดโปรแกรมการศึกษาและการจัดการเรียนการสอน ซึ่งเป็นหัวใจของสถานศึกษาและเกี่ยวข้องกับผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรทุกระดับของสถานศึกษา ซึ่งอาจจะเกี่ยวข้องทางตรงหรือทางอ้อมก็อยู่ที่ลักษณะของงานนั้นและจากการศึกษาของ สมิทท์ และคณะ (Smith and others, 1961 : 45) ได้จัดลำดับความสำคัญของงานวิชาการไว้เป็นลำดับแรกจากงานด้านอื่น ๆ ของผู้บริหารสถานศึกษาไว้ 7 ด้าน (ปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2553 : 15) โดยให้นำหนักความสำคัญของงานวิชาการถึงร้อยละ 40 งานบริหารบุคคล ร้อยละ 20 งานกิจการนักเรียน ร้อยละ 20 งานการเงินร้อยละ 5 งานด้านอาคารสถานที่ร้อยละ 5 งานธุรการ ร้อยละ 5 และงานอื่น ๆ ร้อยละ 5

ดังนั้น ผู้บริหารและครูอาจารย์ในโรงเรียน จึงควรจัดสิ่งต่าง ๆ ให้สมดุล เกื้อกูลส่งเสริมแก่กัน และที่สำคัญคือไม่เน้นงานด้านอื่น ๆ เพียงด้านหนึ่งหรือหลายด้านจนละเลยงานวิชาการ ทั้งนี้เพราะข้อผูกพันของโรงเรียนที่มีต่อชุมชนและผู้ปกครองนักเรียนก็คือ ให้การศึกษาแก่เด็กให้มีคุณภาพ โดยจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ และถือได้ว่างานวิชาการเป็นหัวใจหลักของการบริหารโรงเรียน โรงเรียนใดจะมีมาตรฐาน มีคุณภาพดีเพียงใดคงไม่เน้นเฉพาะด้านบริเวณอาคาร สถานที่ วัสดุ ครุภัณฑ์ อุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ เท่านั้นแต่ต้องรวมถึงงานอื่น ๆ โดยเฉพาะผลงานวิชาการเป็นสำคัญ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 บริหารจัดการศึกษาโดยยึดหลักการในการจัดระบบโครงสร้างและกระบวนการศึกษาตามมาตรา 9 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ที่กำหนดไว้ได้แก่การมีเอกภาพด้านนโยบายและมีความหลากหลายในการปฏิบัติ โดยการใช้นโยบายหลักของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นกรอบแนวทางในการบริหารจัดการพร้อมทั้งมีการติดตามตรวจสอบการปฏิบัติงานตามนโยบาย โดยให้ผูปฏิบัติมีอิสระที่จะเลือกปฏิบัติตามแนวทางที่เหมาะสมกับตนเองมีการกระจายอำนาจ โดยกำหนดขอบเขตการกระจายอำนาจการตัดสินใจให้แก่ผู้บริหารในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในการกำกับ ดูแล สนับสนุนและส่งเสริมให้สถานศึกษามีอิสระในการกำหนดความต้องการ การดำเนินงาน และการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ งานงบประมาณ งานบริหารงานบุคคลและงานบริหารทั่วไปภายใต้การกำหนดมาตรฐานคุณภาพการศึกษาและการจัดระบบการประกันคุณภาพการศึกษาทุกระดับ มีหลักการส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพและการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ในการบริหารจัดการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 และสถานศึกษาในสังกัดในรูปแบบดังกล่าวข้างต้นมี

ความสอดคล้องกับแนวคิดในการบริหารการเปลี่ยนแปลง สำหรับปัญหาในการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่กำลังประสบอยู่ในขณะนี้ ซึ่งได้สังเคราะห์ไว้ในแผนปฏิบัติการการขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงการปฏิรูปการศึกษาคือ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1, 2550 : 1 – 12) นักเรียนในระดับประถมศึกษาที่มีทักษะด้านการอ่านและการคิดวิเคราะห์อยู่ในระดับไม่น่าพอใจรวมทั้งมีผลการเรียนของนักเรียนมีความแตกต่างช่วงของคะแนนมากนักเรียนเก่งมีน้อยนักเรียนในเกณฑ์ปานกลางและอ่อนมีมาก คะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับไม่เท่าที่ควรผู้เรียนขาดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาในเรื่องการเป็นคนดีมีคุณธรรมเห็นได้จากพฤติกรรมการสอนของครู ไม่ได้สอนอย่างเป็นกระบวนการ ไม่นำผลหลังการสอนมาปรับปรุงแก้ไข ขาดการพัฒนา การส่งต่อเชื่อมโยงแต่ละช่วงชั้นในเรื่องของคุณลักษณะเด็กที่ต้องการและสิ่งสำคัญโรงเรียนขาดแหล่งเรียนรู้

นอกจากนี้สำนักงานเขตพื้นที่ศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 ยังได้สรุปผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (O-NET) ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของจังหวัดหนองคาย ระหว่างปีการศึกษา 2554 – 2555 คือปีการศึกษา 2555 ร้อยละคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยคิดเป็นร้อยละ 45.68 วิชาคณิตศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 35.77 วิชาวิทยาศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 37.46 วิชาภาษาอังกฤษ คิดเป็นร้อยละ 36.99 และในปีการศึกษา 2555 ร้อยละคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย คิดเป็นร้อยละ 45.68 วิชาคณิตศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 35.77 วิชาวิทยาศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 37.46 และวิชาภาษาอังกฤษ คิดเป็นร้อยละ 36.99

ผลการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 : รอบแรก (พ.ศ. 2545 – 2548) ซึ่งมีโรงเรียนในสังกัด จำนวน 160 แห่ง ได้มาตรฐาน 70 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 43.75 ไม่ได้มาตรฐาน 90 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 56.25

ในปีการศึกษา 2550 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 ได้ทำการสังเคราะห์ผลการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน : รอบที่ 2 ซึ่งมีโรงเรียนในสังกัดได้รับการประเมินแล้ว จำนวน 69 โรงเรียน ผ่านเกณฑ์การประเมิน จำนวน 63 โรงเรียน และไม่ผ่านเกณฑ์ จำนวน 6 โรงเรียน

จากสภาพปัญหาของการจัดการศึกษา โดยเฉพาะด้านงานวิชาการที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 ได้สังเคราะห์ไว้ในแผนปฏิบัติการการขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงการปฏิรูปการศึกษาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีการทดสอบโดยใช้ข้อสอบมาตรฐาน หรือข้อสอบกลางที่กระทรวงศึกษาธิการจัดให้มีการสอบในภาพรวมทั้งจังหวัดนั้น ผลการสอบไม่ถึง ร้อยละ 50 ผลการประเมินคุณภาพ

ภายนอกสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้บริหารมีอาชีพกับคุณภาพงานวิชาการตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 เพราะผู้บริหารเป็นผู้ที่มีบทบาทและมีความสำคัญมากในการจัดการศึกษา การบริหารงานด้านวิชาการให้เกิดคุณภาพได้นั้น ผู้บริหารจะต้องเป็นมืออาชีพและเป็นผู้นำทางวิชาการ ซึ่งจะต้องเป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์ มีความซื่อสัตย์มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีบุคลิกภาพที่ดี ใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมและเป็นผู้ที่มีคุณธรรมจริยธรรมตลอดทั้งจรรยาบรรณวิชาชีพ จึงจะนำไปสู่ความสำเร็จอย่างแท้จริงในการบริหารงานวิชาการให้มีคุณภาพและจะส่งผลให้การจัดการศึกษาเป็นไปอย่างมีคุณภาพเป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงการบริหารวิชาการ ของสถานศึกษาให้มีคุณภาพและตรงตามเป้าหมายมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารมีอาชีพ และ คุณภาพงานวิชาการตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้บริหารมีอาชีพกับคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะแนวทางพัฒนาคุณลักษณะของผู้บริหารมีอาชีพกับคุณภาพงานวิชาการ ตามแนวความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1

สมมติฐานการวิจัย

คุณลักษณะของผู้บริหารมีอาชีพกับคุณภาพงานวิชาการมีความสัมพันธ์กันในระดับมาก

กรอบแนวคิดการวิจัย

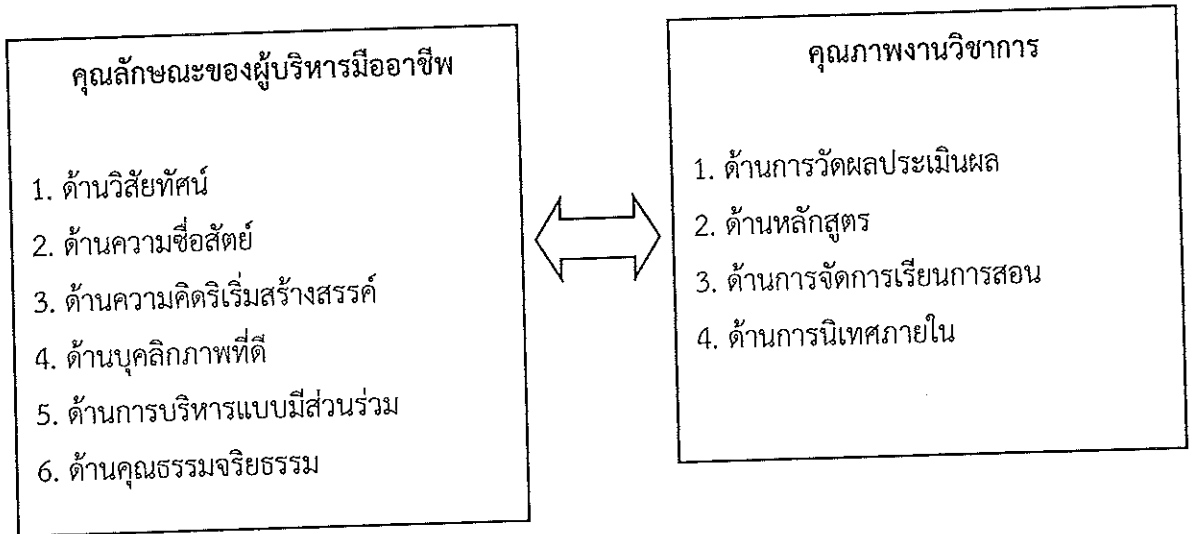
การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้บริหารมีอาชีพกับคุณภาพงานวิชาการตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 โดยผู้วิจัยได้กรอบแนวคิดจากนักวิชาการและหน่วยงานทางการศึกษารายละเอียด ดังนี้

1. คุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพโดยสังเคราะห์จากแนวคิดของ (ถวิล อรัญเวช, 2544 : 17 – 19 ; อุทัย เดชตานนท์, 2545 : 26 – 37 ; สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ และคณะ, 2545 : 89 – 90 ; สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545 : 9 – 12 ; อุทัย เดชตานนท์, 2545 : 10 ; จำลอง นักพ็อน, 2548 : 61 – 63 ; สุรศักดิ์ ปาเฮ, 2549 : 70 – 75 ; สมชาย เทพแสง, 2549 ก : 20 – 23 และธีระ รุญเจริญ, 2550 : 17 - 20) ได้คุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพที่สอดคล้องกัน จำนวน 6 ด้าน ประกอบด้วย

- 1.1 ด้านวิสัยทัศน์
- 1.2 ด้านความซื่อสัตย์
- 1.3 ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
- 1.4 ด้านบุคลิกภาพที่ดี
- 1.5 ด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม
- 1.6 ด้านคุณธรรมจริยธรรม

2. คุณภาพงานวิชาการโดยสังเคราะห์ข้อบ่งชี้งานวิชาการเพื่อศึกษาครั้งนี้จาก (กิติมา ปรีดีดิถ, 2545 : 57 ; บุญมี เณรยอด, 2545 : 2 ; สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2545 : 7 ; สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2547 : 163 และ อุทัย บุญประเสริฐ, 2552 : 82) ได้ข้อบ่งชี้งานวิชาการที่สำคัญและสอดคล้องกัน จำนวน 4 ด้าน ประกอบด้วย

- 2.1 ด้านการวัดผลประเมินผล
- 2.2 ด้านหลักสูตร
- 2.3 ด้านการจัดการเรียนการสอน
- 2.4 ด้านการนิเทศภายใน

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ระยะที่ 1

1.1.1 ประชากรได้แก่ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 จำนวน 160 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา หนองคาย เขต 1, 2556)

1.1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาหนองคายเขต 1 จำนวน 113 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูป ของ เครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970)

1.2 ระยะที่ 2

กลุ่มเป้าหมายได้จากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) จากผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนที่มีคุณภาพงานวิชาการ (O-Net) ดีเด่น 5 โรงเรียน จำนวน 5 คน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยคือคุณลักษณะของผู้บริหารมีอาชีพกับคุณภาพงานวิชาการ โดยแนวคิดจากนักวิชาการและหน่วยงานทางการศึกษารายละเอียด ดังนี้

คุณลักษณะของผู้บริหารมีอาชีพ จำนวน 6 ด้าน ประกอบด้วย

1. ด้านวิสัยทัศน์
2. ด้านความซื่อสัตย์
3. ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
4. ด้านบุคลิกภาพที่ดี
5. ด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม
6. ด้านคุณธรรมจริยธรรม

คุณภาพงานวิชาการที่สำคัญ จำนวน 4 ด้าน ประกอบด้วย

1. ด้านการวัดผลประเมินผล
2. ด้านหลักสูตร
3. ด้านการจัดการเรียนการสอน
4. ด้านการนิเทศภายใน

3. ระยะเวลาของการวิจัย

ผู้วิจัยได้ใช้ระยะเวลาในการดำเนินการวิจัย ระหว่างเดือน กรกฎาคม ถึงเดือน ตุลาคม พ.ศ.2556

4. ขอบเขตด้านสถานที่

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 รวมทั้งหมด จำนวน 160 โรงเรียน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. คุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพ หมายถึง ลักษณะส่วนตัวหรือพฤติกรรมที่แสดงออกมาและแสดงให้เห็นถึงความสามารถในการกำหนดเป้าหมายในการทำงาน กำหนดนโยบาย และวิธีการทำงานที่ชัดเจนสามารถบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยวัดจากความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 ด้วยแบบสอบถามประเภทมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ประกอบด้วย มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ตามหลักการของ ลิเคิร์ท ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยสอบวัดคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพ จำนวน 6 ด้าน คือ

1.1 ด้านวิสัยทัศน์ หมายถึง คุณลักษณะของผู้บริหารที่มีความสามารถมองเห็นภาพในอนาคตและมีแนวทางที่จะแก้ไขปัญหาได้เป็นอย่างดี สามารถกำหนดกลยุทธ์ในการบริหารได้อย่างถูกต้องเหมาะสมกับสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงไป กำหนดทิศทางในการบริหาร

สถานศึกษาที่สอดคล้องกับยุคสมัยชัดเจนมีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ เป็นผู้ริเริ่มแนวทางการบริหารที่ท้าทายกับการเปลี่ยนแปลงและความเป็นนิติบุคคลของสถานศึกษา

1.2 ด้านความซื่อสัตย์ หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกของผู้บริหารโดยการประพฤติตน แบบตรงไป ตรงมาไม่คิดคดผู้อื่น ร่วมมือร่วมใจกันทำงานด้วยความบริสุทธิ์ใจ มียึดในความสำเร็จ ของผู้อื่นโดยไม่คิดริษยาหรือกลั่นแกล้ง ไม่เอาเวลาทำงานในหน้าที่และอำนาจหน้าที่ไปใช้ทำประโยชน์ส่วนตัวและพวกพ้อง

1.3 ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ หมายถึง คุณลักษณะของผู้บริหารที่มีความสามารถในการคิดพลิกแพลงแก้ปัญหาต่าง ๆ ให้ลุล่วงด้วยดี ความเป็นตัวของตัวเอง มีความคิดอิสระไม่ชอบตามอย่างใคร ตั้งตัวอยู่ตลอดเวลา มีความสามารถในการใช้สมาธิพินิจพิจารณา ความคิดอย่างถี่ถ้วนชอบเปิดรับประสบการณ์ใหม่ ๆ ชอบแสดงออกมากกว่าที่จะเก็บกดไว้ มองการณ์ไกล และมีความ สามารถในการคิดหลายแง่หลายมุม

1.4 ด้านบุคลิกภาพที่ดี หมายถึง คุณลักษณะของผู้บริหารที่แสดงออกให้เห็นถึงความ สุภาพเรียบร้อย กิริยามารยาทดี วาจาท่าทางที่แสดงออกเป็นเสน่ห์แก่ผู้พบเห็น สามารถปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อม และสังคมได้ดีในทุกกาลเทศะ มีความสงบเสงี่ยม รู้จักอดกลั้น รู้จักบังคับใจตนเอง เป็นตัวของตัวเอง กล้าคิด กล้าตัดสินใจ สามารถตัดสินใจได้อย่างฉับพลัน โดยไม่มีจิตใจรวนเร

1.5 ด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม หมายถึง คุณลักษณะของผู้บริหารที่แสดงออก โดยการเปิดโอกาสให้สมาชิกทุกคนแสดงความคิดเห็นในการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานขององค์การมีส่วนร่วมในการร่วมคิดร่วมทำร่วมตัดสินใจร่วมแก้ปัญหาและร่วมรับผิดชอบโดยใช้ความเห็นพ้องต้องกันโดยใช้เสียงส่วนใหญ่เป็นหลักและมอบหมายงานให้ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติงานที่เหมาะสมกับความรู้ความสามารถ

1.6 ด้านคุณธรรมจริยธรรม หมายถึง คุณลักษณะของผู้บริหารที่แสดงออกให้เห็นถึงการตั้งมั่นอยู่บนพื้นฐานของความซื่อสัตย์สุจริต เป็นแบบอย่างที่ดีในการประพฤติปฏิบัติเพื่อให้ผู้ใต้บังคับบัญชาใช้เป็นแบบอย่างโดยไม่ใช้ตำแหน่งหน้าที่ในการแสวงหาผลประโยชน์ให้ตนเองไม่ว่าจะเป็นทางตรงหรือทางอ้อม มีความมุ่งมั่นในการบริหารเพื่อผลประโยชน์ของผู้เรียนเป็นสำคัญ และไม่เอารัดเอาเปรียบหรือเห็นแก่ได้โดยไม่นึกถึงความเดือดร้อนของผู้อื่น

2. คุณภาพงานวิชาการ หมายถึง ระดับความสำเร็จของการดำเนินงานบริหารงานวิชาการตามขอบข่ายงานวิชาการ จำนวน 4 ด้าน คือ 1) ด้านการวัดผลประเมินผล 2) ด้านหลักสูตร 3) ด้านการจัดการเรียนการสอน และ 4) ด้านการนิเทศภายในโดยวัดจากความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 ด้วย

แบบสอบถามประเภทมาตรส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ประกอบด้วย มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ตามหลักการของลิเคิร์ท ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยสอบวัดคุณภาพงานวิชาการ จำนวน 4 ด้าน คือ

2.1 ด้านการวัดผลประเมินผล หมายถึง ระดับความสำเร็จของการดำเนินงานบริหารงานด้านการวัดผลประเมินผลได้อย่างมีคุณภาพประกอบด้วยมีการวัดผลประเมินผลที่เป็นไปอย่างเหมาะสมมีคุณภาพและประสิทธิภาพ ได้ผลการประเมินถูกต้องตามสภาพความรู้ความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียน สอดคล้องและครอบคลุมมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดในหลักสูตร มีการวัดผลประเมินผลการศึกษาด้วยวิธีการที่หลากหลายเหมาะสมกับสิ่งที่ต้องการวัดธรรมชาติของวิชาและระดับช่วงชั้นของผู้เรียน มีการจัดการเป็นระบบและกระบวนการปฏิบัติงานที่มีคุณภาพ สามารถรองรับการประเมินภายในและการประเมินภายนอกตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาได้

2.2 ด้านหลักสูตร หมายถึง ระดับความสำเร็จของการดำเนินงานบริหารงานด้านหลักสูตรซึ่งประกอบด้วยการจัดทำสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นของสถานศึกษา ได้สอดคล้องกับกรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสอดคล้องกับความถนัดและความสนใจของผู้เรียนตลอดจนมีการศึกษาวิจัยพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาได้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงและสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและมีการประเมินผลการใช้หลักสูตรมีการปรับปรุงสาระการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับท้องถิ่นให้ทันสมัยและเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

2.3 ด้านการจัดการเรียนการสอน หมายถึง ระดับความสำเร็จของการดำเนินงานบริหารงานด้านการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพ ซึ่งประกอบด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญได้สอดคล้องกับความสนใจของผู้เรียน โดยมีความสัมพันธ์เชื่อมโยง และบูรณาการกันทั้งภายในกลุ่มประสบการณ์และระหว่างกลุ่มประสบการณ์มีการจัดสภาพแวดล้อมบรรยากาศเอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนมีแผนการจัดการเรียนรู้ครบถ้วนทุกชั้นทุกกลุ่มประสบการณ์โดยครูผู้สอนเป็นผู้จัดทำเองและมีความพร้อมในด้านสถานที่ อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ และห้องพิเศษเพื่อสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในกลุ่มประสบการณ์ต่าง ๆ

2.4 ด้านการนิเทศภายใน หมายถึง ระดับความสำเร็จของการดำเนินงานบริหารงานด้านการนิเทศภายในได้อย่างมีคุณภาพ ประกอบด้วยการนิเทศภายในที่มีการปฏิบัติอย่างเป็นระบบมีขั้นตอนการปฏิบัติงานชัดเจนและต่อเนื่องมีบรรยากาศความเป็นประชาธิปไตย ยอมรับในความคิดเห็นซึ่งกันและกันยอมรับในบทบาทหน้าที่ของผู้ร่วมงานและภารกิจที่กำหนดร่วมกันสามารถสร้างสรรค์และส่งเสริมให้บุคลากรในโรงเรียนทำงานด้วยความมั่นใจและภูมิใจในผลงานสามารถสร้างความผูกพัน และความมั่นคงต่องานอาชีพ รวมทั้งความเชื่อมั่นในความสามารถของ

ตนเองและสามารถพัฒนาและส่งเสริมวิชาชีพครู ให้มีความรู้สึภาคภูมิใจในการเป็นอาชีพที่ต้องใช้วิชาความรู้และความสามารถและสามารถที่จะพัฒนาได้

3. ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้อำนวยการโรงเรียนหรือผู้ปฏิบัติหน้าที่รักษาราชการแทนผู้อำนวยการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 ได้ทราบระดับคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพ ซึ่งสามารถข้อมูลนำมาใช้สำหรับพัฒนาตนเอง เพื่อให้มีคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพได้สูงขึ้น

2. ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 สามารถนำข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพงานวิชาการ มาใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการให้มีคุณภาพสูงขึ้นและเพื่อเป็นประโยชน์ในการจัดการศึกษาต่อไป

3. ทำให้ได้รับข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาการซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการนำไปวางแผนพัฒนางานวิชาการของโรงเรียนให้ประสบความสำเร็จ และมีประสิทธิภาพ สามารถพัฒนาคุณภาพผู้เรียนได้ตามเป้าหมายที่กำหนด